

Lääne Elu, 2002 16.03, nr. 32 (1737), lk. 6

Eero Veiderma — 120 aastat sünnist ja 60 aastat surmast

Pühendusartiklis Ernst Veidermanni 50. sünnipäevaks nimetas Lääne Elu teda Läänemaa tuntuimaks ja populaarseimaks koolimeheks.

Lääne maakonna koolinõunik Markus Univer kirjutas 1930. aastal: „Kui vaadelda minu ringkonna heade koolide nimestikku aruannetest / .../ siis leidub ses nimestikus ainult kaks kooli, kes viimase seitsme aasta kestes on muutumatult iga aasta osutunud heade koolide hulgas, — üks neist kahest koolist on Vaikna algkool. Juba see eriline nähtus tohiks olla heaks tõenduseks Vaikna algkooli juhataja Ernst Veidermanni pedagoogilistest võimistest.

Üksikasjalisemalt tahaksin öelda järgmist: küllaldased didaktilised ja metoodilised teadmised, oskus neid teadmisi praktiliselt kasutada, arenenud kohusetunne, rahulik ja heasüdamlik iseloom, otsekohene ja südamlik ümberkäimine õpilastega, milles väljendub tõsine armastus noorsoo vastu, oma kooliringkonna rahva põhjalik tundmine ja kaasaelamine rahva rõõmu-

dele ja muredele — need on omadused, mille tõttu Ernst Veidermann on kujunenud heaks õpetajaks ja kasvatajaks ja mille tõttu tema kool on saanud lastele just nagu teiseks koduks.”

Nendele sõnadele võib lisada ilutunde arendamise lastes, luues koos oma hea abilise Roosa Reinveega ühe ilusama kooliaia Läänemaal ning õpetades neile käsitööd, samuti enesetäiendamise, sealhulgas õppereisidega Soome.

Eero Veiderma (1936. aastani Ernst Veidermann) sündis 21. märtsil 1882 Kullamaa kihelkonnas Vaikna valla Üdruma külas vallakooli õpetaja Jaan Veidermanni ja ta naise Liisa (sünd Krain) esimese lapsena.

Alghariduse sai ta isalt, keskhariduse Haapsalu Nikolai koolist, mille lõpetas 1898. Samal aastal asus ta tööle abiõpetajana isa juurde, ühtlasi täiendades end pedagoogilistel kursustel. 1909–1941 oli ta Vaikna algkooli õpetaja-juhataja. Sellest jäävad välja sõja-aastad 1914–1917 ja 1919–1922, mil ta oli Lääne maakonna ha-

Eero Veidermann

ridus-, töö- ja hoolekandeosakonna juhataja.

Ta jätkas isa (hüüdnimega Lääne Jaak) tegevust nii mesinike ja mesinduskursuste pidajana kui ka osalemisega ühiskondlikus elus ja ajalehtede kirjasaatjana.

Eero Veiderma oli 1920. — 1930. aastail Kullamaa seltsielu ja ühistevõime üks hingi. Ta oli Kullamaa Haridusseltsi asutajaid ja esimees, Kullamaa Tarvitajate Ühisuse asutajaid ja revisjonikomisjoni esimees, Kullamaa Õpetajate Ühingu kassapidaja, Läänemaa Õpetajate Liidu kassapidaja ja 1935. aastast abiesimees; Vaikna Masinatarvitajate Ühingu kirjatöömehetaja, Üdruma Veeühingu asjaajaja.

Veiderma oli Kullamaa laulupäevade korraldajaid, aktiivne kaasalööja näitemängu-

Vaikna vallakool 1930. aastail. Mesipuu kõrval Eero Veidermann.

- PEREKONNAARHIIV

des jm Kullamaa rahvamaja üritustes, Eesti Kirjanduse Seltsi liige ja usaldusmees.

1917 oli ta üks Omakaitse asutajaid Kullamaal, hiljem Kaitseliidu Vaikna kompanii pealik, Isamaaliidu Vaikna osakonna sekretär.

Eero Veidermat autasusta-

ti Kaitseliidu Valgeristi III klassi aumärgiga ja Eesti Punase Risti IV klassi ordeniga.

Abielus oli ta Leena Äremaniga (1883–1926). Et ta kaotas varakult ainsa poja, kiindus ta seda enam õpilastesse, venna ja õe lastesse.

1941 Veiderma küüditati,

mõisteti erinõupidamise otsusega surma ja lasti 10. aprillil 1942 maha.

1995 asetati endise Vaikna vallakooli majale mälestustahvel, meenutamaks kooli õpetajaid Jaan Veidermanni ja Eero Veidermat.

Mihkel Veiderma

Maailmasõja ja